

Вплив соціальних чинників на формування особистості дуже суттєвий і вимагає пристосовування до мінливих соціальних факторів. До цих адаптивних здібностей відносять рівень нервово-психічної стійкості, комунікативні особливості та моральну нормативність.

Метою нашого дослідження є визначення ступеню впливу провідної мотивації на адаптивні здібності першокурсників товарознавчого факультету в процесі професійного розвитку.

Проаналізувавши результати психологічного дослідження, що проведено серед студентів-першокурсників товарознавчого факультету, спрямованого на отримання даних щодо адаптивних здібностей і ведучої мотивації, було виявлено, що показники адаптивних здібностей у досліджуваній експериментальній групі відповідають високому рівню.

Виходячи з вищевикладеного, можна з впевненістю стверджувати, що мотивація безпосередньо впливає на адаптивні здібності студента.

Найбільш інтенсивний розвиток і формування йде в період юності, так як цей період є сензитивним для формування світогляду. Саме в цей період людина будує життєві плани, проводить ревізію своїх можливостей, а також вибирає певний стиль життя, пов'язуючи його зі своєю майбутньою професійною сферою, так як професійна сфера асоціюється в юнацькому віці з певними соціальними можливостями і досягненням основних потреб. Тому при навчанні у ВНЗ особливу увагу слід приділяти збагаченню ціннісно-змістовних спрямованостей особистості студента.

Отримані дані використовуються в психолого-педагогічній діяльності кафедри товарознавства та експертизи товарів, тому що створення педагогом умов для формування високої мотивації у студентів-першокурсників буде сприяти їх успішній адаптації.

Н.В. Петренко, канд. пед. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ВНЗ

Проблема оцінювання роботи студентів, які отримують вищу професійну освіту, набуває сьогодні важливого значення. Оцінювання є важливою складовою навчально-виховного процесу, правильна організація якого підвищує пізнавальну і творчу діяльність студентів. Перед викладачами встають такі важливі питання: підтвердити, що студент справді набув не тільки необхідних професійних знань, умінь і

навичок, але також сформував у себе значущі для сучасного життя цінності та компетентності. У цьому контексті стає зрозумілим, що система оцінювання повинна базуватися не лише на оцінюванні здатності студента запам'ятовувати та відтворювати наукову інформацію на практичному занятті, але й таких умінь, як здатність відстоювати свою думку, чи аргументувати свою позицію під час дискусії або дебатів, здатність вирішувати нестандартну навчальну ситуацію, пов'язану з майбутньою професійною діяльністю. Саме така постановка проблеми спонукає педагогів переосмислювати критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, а також разом із застосуванням традиційних методів оцінювання рівня їхніх навчальних досягнень шукати нові альтернативні підходи до вирішення цього питання.

У розробці підходів до оцінювання першим кроком є чітке формулювання завдань оцінювання. Традиційно це такі завдання: показати студентам, як вони досягли мети практичного заняття; визначити найкращих за результатами заняття; стимулювати мотивацію студентів до отримання нових знань; визначити рівень здібностей студентів; з'ясувати, чи є необхідність у додатковому навчанні або консультації; оцінити (поставити бали). Такі традиційні завдання оцінювання зберігають свою актуальність.

На відміну від традиційних, нові стратегії оцінювання повинні показати рівень оволодіння навичками мислення і комунікації, вирішення складних професійних проблем, використання правових та інших соціальних інструментів. Оцінювання повинно бути тісно пов'язане з процесом навчання. Тому методика перевірки знань, умінь та навичок має відповідати меті та методиці викладання курсу. Якщо для перевірки знань існують традиційні способи оцінювання, то перевірка навичок вимагає набагато більше часу. Завданням педагога в цьому випадку є надання студентам можливості вільно проявляти і захищати власну думку в будь-яких навчальних ситуаціях на практичних заняттях.

Випадки, коли викладачу необхідні нові підходи до оцінювання:

- коли для досягнення результату практичного заняття необхідно вирішувати колективні завдання (розв'язання проблемної ситуації, прийняття рішення);

- коли потрібно спонукати студентів до висловлювання ними розуміння ідей, а не відтворення фрагментів певної інформації;

- коли потрібно надати студентам можливість демонструвати свою здатність обдумувати та вирішувати дискусійні питання й проблеми;

– коли потрібно оцінити повністю всі навчальні досягнення студентів, які є результатом їхньої інтерактивної взаємодії на практичному занятті.

Для того, щоб оцінювання досягнень студентів було наближено до реального засвоєння ними навчального матеріалу певного курсу воно повинно мати потрібний характер, а саме: перевірка роботи студентів відразу після закінчення практичного заняття (відразу після засвоєння матеріалу); перевірка засвоєння матеріалу та набуття певних навичок і вмінь в кінці модуля; перевірка по закінченні навчального курсу. Діагностична і класифікаційна цінність такого поточного оцінювання, на наш погляд, є досить важливою. При цьому слід зазначити, що оцінювання не повинно заважати самому процесові навчання. Воно повинно виконувати допоміжну, а не пріоритетну функцію викладача.

Більшістю педагогів бажаним вважається застосування подвійної форми оцінювання – оцінювання в рамках шкали оцінок-балів і описове оцінювання. Останнє дозволяє краще передати студентам інформацію про способи і результати їхньої роботи, досягнення і труднощі.

Основними етапами розробки процедури оцінювання роботи студентів на практичному занятті можуть бути такими: 1) визначення мети заняття (очікуваних результатів); 2) вибір показників (критеріїв) оцінювання результатів діяльності студентів; визначення мети оцінювання; 3) вибір конкретної стратегії (способу) оцінювання; 4) вибір шкали оцінювання практичного заняття; 5) визначення шляху доведення до відома студентів очікувань викладача.

Серед інноваційних прийомів оцінювання навчальних досягнень студентів на практичних заняттях найбільш доцільними слід вважати: тест, експрес-опитування, розширене опитування, контрольна вправа або творче завдання, спостереження, самооцінка.

Л.О. Попова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.Л. Мітєєва, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Прядко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

На сучасному етапі стрімкого розвитку ринкової економіки та конкурентоспроможності в Україні роботодавць має бути впевнений у професійній компетентності молодого спеціаліста та його